

GD-staben
Isabelle Jenee
isabelle.jenee@socialstyrelsen.se

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2399 København S
Danmark

Hej,

Tack för er skrivelse med frågor om Socialstyrelsens arbete med kunskapsstöd och rekommendationer för behandling av personer med funktionsnedsättningar. Arbetet med funktionshindersfrågor följer de nationella målen om ökad jämlikhet, full delaktighet och mångfald för personer med funktionsnedsättning. Socialstyrelsens fokus handlar bland annat om arbete för god kvalitet i insatser och stöd till målgruppen. Nedan finner ni svar med exempel på vårdinsatser och vägledning för behandling av personer med olika funktionsnedsättningar. Jag hoppas att denna redogörelse tydliggör hur Socialstyrelsens och Sveriges arbete på området ser ut.

1. *Hvordan er behandling af patienter med funktionelle lidelser/funktionelle somatiske syndromer (eller som passer ind i ovenstående definition) organiseret i Sverige?*

I Sverige så är det de individuella landstingen som bestämmer vårdnivåerna. Avseende de diagnosgrupper ni nämner så omhändertas de flesta inom primärvården. Undantag finns för de patienter inom diagnosgrupperna som har en mycket uttalad symtombild alternativt i behov av fördjupad diagnostisering, där kan det bli aktuellt med omhändertagande i annan specialistvård. För mer information kan det vara bäst att kontakta några landsting direkt.

2. *På hvilke/t niveau/er i sundhedsvæsenet foregår behandling af patientgruppen, og hvad består den overordnet set af?*

Behandlingen skiljer sig åt mellan landstingen, se svaret ovan i fråga 1. Vid kroniska smärttillstånd så är Multimodal rehabilitering aktuellt i mer komplexa fall av kronisk smärta. Generellt så är kognitiv beteende terapi ett vanligt inslag i flera av behandlingarna av de exemplifierade diagnoserna.

Angående kronisk smärta har Sveriges kommuner och landsting (SKL) publicerat nedanstående PM angående vård av smärttillstånd enligt överenskommelsen 2016:

<https://skl.se/download/18.14b60f4a1517829ace130763/1450275623676/PM-angaende-var-d-av-smarttillstand-2016.pdf>

3. Er behandlingen rettet mod særlige diagnoser/grupper af patienter, fx CFS/ME, fibromyalgi, kroniske bækkensmerter, irriteret tyktarm, eller findes der også et samlet behandlingstilbud rettet mod funktionelle lidelser bredt set?

Olika diagnoser har olika behandlingsrekommendationer, men habiliteringsverksamheter erbjuder insatser till personer med olika funktionsnedsättningar. Det kan handla om psykologiskt stöd, hjälpmedel, fysioterapi osv. Habiliteringsverksamheternas insatser riktar sig till personer som har varaktiga funktionsnedsättningar som oftast är medfödda eller har uppstått i tidig ålder. Man kan till exempel ha en nedsättning i förmågan att röra sig, se, höra, förstå och uppfatta omvärlden eller relatera till andra människor. Habiliteringsverksamheter har många gånger ett brett utbud av insatser, för exempelvis personer med smärttillstånd kan det handla om att kartlägga smärtan och att förebygga och träna med hjälp av fysioterapeut. Landstingen ansvarar för habiliteringsverksamheterna och deras utbud skiljer sig åt. För mer information kan det vara bäst att kontakta några landsting direkt.

4. Hvordan defineres funktionelle lidelser, og h vilke diagnoser henføres i givet fald under begrebet funktionelle lidelser? I den forbindelse vil funktionelle somatiske syndromer også være relevante.

Socialstyrelsen definierar funktionsnedsättningar som nedsättningar av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. En funktionsnedsättning kan uppstå till följd av sjukdom eller annat tillstånd eller till följd av en medfödd eller förvärvad skada. Sådana sjukdomar, tillstånd eller skador kan vara av bestående eller av övergående natur.

Termen finns i vår termbank:

<http://termbank.socialstyrelsen.se/showterm.php?fTid=665>

Funktionshinder definieras i sin tur som en begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. Exempel på begränsningar är svårigheter att klara sig själv i det dagliga livet och bristande delaktighet i arbetslivet, i sociala relationer, i fritids- och kulturaktiviteter, i utbildning och i demokratiska processer. Det handlar framförallt om bristande tillgänglighet i omgivningen. Enligt vår terminologi kan man därför inte säga att vissa sjukdomar och diagnoser ingår i begreppet funktionshinder.

Även denna term finns i vår termbank:

<http://termbank.socialstyrelsen.se/showterm.php?fTid=669>

5. Har I et estimat for prævalensen i Sverige?

För att besvara denna fråga behöver vi få ett förtydligande av vad begreppet *funktionelle lidelser* innebär. En konkretisering av vad ni definierar, på diagnosnivå, som funktionelle lidelser behövs för att vi ska kunna ta fram en

prevalens. Återkom därför gärna med en specifikation av denna fråga. Ni får gärna ta kontakt med Lars Grönvik för att diskutera detta närmare, se kontaktuppgifter nedan.

För mer information kontakta gärna:

Karin Flyckt, samordnare av funktionshindersfrågor (för fråga 3 och 4)

Karin.Flyckt@socialstyrelsen.se

Tfn. +46 0752473575

Christian Francke, medicinskt sakkunnig på enheten för patientsäkerhet (för fråga 1 och 2)

Christian.Francke@socialstyrelsen.se

Tfn. + 46 0752473740

Lars Grönvik, enhetschef på enheten för statistik 1

Lars.Gronvik@socialstyrelsen.se

Tfn. +46 0752473416

För närmare information om landstingens arbete på området ber jag att få hänvisa till Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. www.skl.se SKL:s uppgift är att stödja och bidra till att utveckla kommuner, landsting och regioners verksamhet.

info@skl.se

Vänliga hälsningar

Isabelle Jenee

Utredare

Generaldirektörens stab

Socialstyrelsen